

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

ВИКЛАДАННЯ ПИТАНЬ ІМУНОПРОФІЛАКТИКИ НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ НА КАФЕДРІ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ

Петрусевич Т. В., Зубленко О.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Імунопрофілактика – це метод індивідуального чи масового захисту населення від інфекційних хвороб шляхом створення штучного імунітету. Світовий досвід довів, що імунопрофілактика є найефективнішим та економічно вигідним захистом від інфекційних хвороб.

Імунопрофілактика має суттєвий вплив на епідемічний процес багатьох інфекційних хвороб і має провідне значення в попередженні, зниженні та ліквідації інфекційних захворювань. Приділення недостатньої уваги до питань імунопрофілактики, скорочення охоплення населення плановими щепленнями призводить до зростання рівня інфекційних захворювань та може становити загрозу біологічній безпеці країни.

Важливим є професійна підготовка майбутніх лікарів різних спеціальностей. Освіта, яка починається на додипломному рівні обов'язково повинна продовжуватись на післядипломному рівні в межах безперервної медичної освіти.

Саме на додипломному рівні у студентів мають бути сформовані стійкі базові знання щодо питань імунопрофілактики. Навчання студентів з питань імунопрофілактики відбувається протягом навчання на різних кафедрах під час вивчення наступних дисциплін: мікробіології, вірусології та основ імунології, інфекційних хвороб, педіатрії, клінічної імунології, епідеміології. В з'язку з цим в навчальних програмах використовується принцип міждисциплінарної інтеграції.

Основна частина. На кафедрі епідеміології розроблений навчально-методичний комплекс з дисципліни «Епідеміологія» до складу якої входить тема «Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень. Правові аспекти вакцинопрофілактики». В межах навчальної програми для вивчення теми передбачені наступні форми навчання: лекція, практичне заняття, самостійна робота. Лекційний матеріал проблемної інтерактивної лекції «Наукові основи імунопрофілактики», розрахованої на 2,0 академічні години представлений у вигляді мультимедійної презентації, матеріал лекції чітко структурований та послідовний. Під час інтерактивної лекції висвітлюються сучасні питання з імунопрофілактики з активним залученням аудиторії до пошуку шляхів вирішення проблем з імунопрофілактики.

Мета практичного заняття «*Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень. Правові аспекти вакцинації профілактики*» – засвоєння основних принципів організації профілактичних щеплень, розділів імунопрофілактики в Україні, ознайомлення з Національним календарем профілактичних щеплень. Практичне заняття розраховано на 2,0 академічні години. Протягом практичного заняття студенти набувають знання щодо наукових принципів, на яких ґрунтується імунопрофілактика, розуміння імунологічної структури населення, правових підстав для проведення імунопрофілактики, принципів оцінки якості та ефективності імунопрофілактики.

Під час проведення практичного заняття використовуються наступні освітні технології: вирішення тестових, ситуаційних завдань, робота в малих групах: вирішення ситуаційних задач в малих групах з презентацією результатів роботи з подальшою дискусією; 20% аудиторного часу відводиться кожному студенту на вирішення тестових завдань та 30% аудиторного часу на вирішення ситуаційних задач.

При засвоєнні матеріалів практичного заняття застосовуються адекватні щодо визначенням задач валідні контрольні-вимірні матеріали. Використання комплектів тестових завдань, ситуаційних задач дозволяють реалізувати як мотиваційну, начальну функцію так й функцію педагогічного контролю. Педагогічний контроль практичного заняття включає оцінку рівня знань, які набуті під час самостійної роботи, поточного та заключного контролю, які проводяться шляхом тестування та якості вирішення ситуаційних задач.

Для контролю якості самостійної підготовки студентів до практичного заняття розроблений набір тестів для оцінки початкового та кінцевого рівня знань, які містять по 10 тестових завдань типу А. Результати виконання початкових та кінцевих тестових завдань враховуються при оцінці знань студентів за заняття.

При розробці методики проведення практичного заняття важливим етапом був вибір типу ситуаційних завдань для обов'язкового вирішення студентами. Оскільки існують різні типи ситуаційних задач потрібно враховувати, що студенти під час вирішення мають спочатку правильно оцінити (проаналізувати) ситуацію, а потім приймати рішення. Тому за основу були обрані типові задачі з аналізом конкретної ситуації на підставі наведених даних, при цьому завдання не містять несуттєвих ознак. Деякі завдання спрямовані на оцінку ефективності імунопрофілактики. Заключний контроль передбачає вирішення студентами тестових завдань.

вих завдань формату А. Кожному студенту надаються десять тестових завдань.

Приклади ситуаційних задач, які використовуються при роботі в малих групах:

Задача 1. Дитина віком 5 років прибула з іншої місцевості, в документах відсутні дані про щеплення. Зі слів матері відомо, що вона перехворіла на кір і епідемічний паротит.

Завдання:

1. Надайте правове обґрунтування для проведення щеплень цій дитині.

2. За якою схемою потрібно щеплювати дитину?

3. Яка документація має бути заповнена у даному випадку?

Задача 2. Захворюваність на кір в районі становить 7,3 на 100 тис. населення. В районі проживає 180 тис. дітей, щеплено проти кору 160 тис. дітей, з них захворіло на кір 64 дитини. Серед нещеплених дітей захворіло на кір 60 дітей.

Завдання:

1. Обчисліть індекс та коефіцієнт епідеміологічної ефективності та дайте їх оцінку.

2. Які чинники впливають на ефективність імунопрофілактики?

3. Як можна підвищити епідеміологічну ефективність вакцини проти кору в даному районі?

Задача 3. У школяра віком 12 років, який був щеплений відповідно до віку, згідно до Національного календаря щеплень, діагностовано кір. В сім'ї крім нього є ще діти віком 8 місяців і 2-х років (проти кору не щеплена).

Завдання:

Які бути можуть бути причини захворювання на кір дитини 12 років, яка щеплена відповідно віку?

Обґрунтуйте необхідність проведення імунопрофілактики в даному осередку.

Дайте рекомендації щодо імунопрофілактики кору двом дітям 8-ми місячній та 2 річній.

В якій документації має бути зроблений запис про щеплення?

Висновки. Розроблені завдання містять ситуацію, з якою можуть стикнутись лікарі під час своєї професійної діяльності. Робота в малих групах має певні переваги: студенти для пошуку правильних відповідей на ситуаційні завдання здійснюють інтенсивний обмін ідеями, така фор-

ма діяльності дозволяє студентам взаємно доповнювати та збагачувати один одного й призводить до більш ефективного кінцевого вирішення ситуаційного завдання. Викладач під час проведення практичного заняття виконує організаційну функцію діяльності студентів, контролює правильність тверджень та обраних шляхів для вирішення ситуацій.

Після практичного заняття студенти повинні засвоїти які є критерії оцінки ефективності імунопрофілактики та актуальність організація достатнього охоплення щепленнями на дільниці, що є основою профілактичної роботи лікаря. Набутті знання та навички будуть корисними для майбутніх лікарів під час виконання своїх професійних обов'язків.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ З ПИТАНЬ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ ЗА COVID-19

Подаваленко А. П., Корж О. М.

Харківська медична академія післядипломної освіти

Вступ. Згідно зі світовими стандартами, які запроваджені в системі охорони здоров'я України, професійна діяльність лікарів первинної медичної допомоги (ПМД) – сімейних лікарів, дещо розширилась щодо епідеміологічному нагляду (ЕН) за інфекційними хворобами, особливо в умовах пандемії COVID-19. Тож, з метою підвищення якості підготовки лікарів ПМД щодо ЕН за COVID-19 обґрунтовано міждисциплінарний підхід до проведення занять викладачами кафедри загальна практика – сімейна медицина і кафедри гігієни, епідеміології та професійних хвороб на циклах тематичного удосконалення (ТУ) у закладах післядипломної освіти.

Основна частина. Лікарі ПМД повинні вміти зібрати епідеміологічний анамнез, встановити осіб, що спілкувалися з хворим на COVID-19, виявити джерела інфекції, провідні фактори та шляхи передачі збудника інфекції. Крім цього, передбачена участь лікарів ПМД у здійсненні протиепідемічних та профілактичних заходів щодо обмеження подальшого поширення цієї інфекції. Зазначені питання розглядаються на кафедрах епідеміології. Водночас не можна ефективно здійснювати ЕН без чіткого визначення випадку COVID-19 за класифікацією підозрілий, вірогідний та підтверджений. Цими питаннями володіють викладачі кафедри